

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Ивайло Христов Иванов
Лесотехнически университет, София,
катедра „Лесоустройство и управление“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователно-научна степен „доктор“ по научна специалност „Икономика и управление (горско стопанство и горска индустрия)“, професионално направление 3.7. „Администрация и управление“, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки

Тема на дисертационния труд: „Изследване параметрите на система за обратна логистика в предприятия от горската индустрия“

Разработен от: Адриана Андреева Стрекаловска-Гъркова, докторант в редовна форма на обучение

Основание за представяне на рецензията: Заповед на Ректора на ЛТУ №ЗПС-128/11.03.2025 г. за назначаване на научно жури по защита на дисертационен труд

I. Информация за докторанта

Адриана Андреева Стрекаловска-Гъркова е с образователно-квалификационна степен „магистър“ по специалност „Стопанско управление“, специализация „Управление на предприятия от горската промишленост“, придобита във факултет „Стопанско управление“ на Лесотехническия университет, София през 2017 г. Средният успех от курса на обучението ѝ е Отличен 5,53, средният успех от дипломната защита – Отличен 6,00, а общият успех от дипломата – Отличен 5,67 (Диплома серия ЛТУ – 2017 г., у. н. №270685, рег. №18909/10.02.2017 г.).

Адриана Андреева Стрекаловска-Гъркова е зачислена в редовна форма на обучение за срок от 3 години считано от 01.10.2017 г. в научна област 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.7 Администрация и управление“, научна специалност „Организация и управление (горско стопанство и горска индустрия)“ към катедра „Маркетинг и управление на производството“ с научен

ръководител доц. д-р Станислава Драганова Ковачева-Велева и тема на дисертация „Изследване на параметрите на система за обратна логистика в предприятия от горската индустрия“ (Заповед на Ректора на ЛТУ №509/26.09.2017).

По време на срока на обучението си полага успешно изпити, предвидени в Индивидуалния учебен план“ по: „Логистични система“ на 18.04.2018 г. с успех Отличен 5,75; „Методически основи на научните изследвания на 17.05.2018 г. с успех Отличен 6,00 и „Организация и управление на производството“ на 05.07.2018 г. с успех Отличен (6,00) (Удостоверение ФГС-1325/27.02.2025 г.).

Прекъсва обучението си за срок от една година считано от 01.07.2020 г. (Заповед на Ректора на ЛТУ №ЗСД-146/06.07.2020 г.).

Отчислена е с право на защита, считано 01.10.2021 г. (Заповед на Ректора на ЛТУ ЗСД-380/01.10.2021 г.).

На разширен катедрен съвет на катедра „Лесоустройство и управление“ към факултет „Горско стопанство“, проведен на 20.02.2025 г., е взето решение за разкриване на процедура по защита на дисертация пред научно жури (Протокол №9 от Катедрен съвет на катедра „Лесоустройство и управление“). Разликите в обучаващите звена при зачисляване, отчислява и вземане на решение за разкриване на процедурата по защита е резултат от структурни промени в Лесотехническият университет.

II. Обща характеристика на дисертационния труд

Рецензираният дисертационен труд е в обем от 132 страници без списъка с литературата и приложенията. Структурно е разделен на увод, три глави, изводи и препоръки, основни приноси в дисертационното изследване, списък с използваната литература, списък на фигурите и приложения. Ползвани са 197 литературни източника, от които 138 на английски език. Забелязано, че има пропуски в подреждането на списъка по азбучен ред (№155, 156 и 169). Цитирането им е коректно в изложението на дисертацията.

Дисертационният труд представя актуален проблем, свързан с управлението на материалните потоци чрез прилагане на подхода за обратна логистика в конкретна сфера от производствената дейност на хората – горската индустрия.

Целта на дисертационния труд е *„изследване и анализ на параметрите на обратната логистика в предприятия от горската индустрия в България и подпомагане въвеждането на нови методи и подходи за управление на обратните потоци“*. Поставената цел е ясно формулирана и конкретна и е основа за правилното формулиране

на пет изследователски задачи. Изследователските задачи са логично определени и решаването им е предпоставка за постигане на целта на разработката. Формулирана е изследователска теза, че *„обратната логистика е една от основните съвременни възможности за ограничаване на негативните последици – екологични, социални и икономически, от човешката дейност и спомага за осигуряване на баланс в триадата човек–природа–общество“*, която да бъде доказана или отхвърлена в резултат на проучванията по дисертацията. Изследването е структурирано около две базови хипотези, чиято формулировка позволява те да бъдат проверени по време на изследването. Предметът на изследването е конкретен и е фокусиран върху *„изследване на възможностите за оптимизиране на ключови параметри на обратните потоци в предприятията от горската индустрия и подобряване на ефекта върху крайния резултат при ограничаване на негативните последици от производствената дейност“*. Обектът на изследване са *„обратните потоци в логистичните системи на предприятията от горската индустрия“*. Докторантката посочва ограниченията на изследването, които са свързани с периода, обхвата и начина на получаване на част от данните, използвани за анализа. Резултатите се основават на резултати от разработена от автора анкетна карта, която е разпратена до над 300 предприятия от големи среди и малки предприятия, и от проведени структурирани интервюта на водещи предприятия от горската индустрия.

III. Оценка на научните и практически резултати и приноси на дисертационния труд

В първа глава „Теоретичен анализ на съвременното състояние на проблема“ е направен литературен обзор на: състоянието на обратната логистика, установени проблемите на обратната логистика в горската индустрия на България, състоянието на производствена логистика и съвременните аспекти на логистиката на производството. Докторантската се позовава на различни литературни източници, които цитира коректно и прави опити критичен анализ и обобщения.

Във втора глава „Методични основи и обект на изследването“ докторантката описва: съвременните аспекти на методологията на логистиката, методи за оценка на качествени параметри, метод за оценка и анализ на логистичното представяне и приложението на GIS за регионален анализ на логистичните потоци. Специално внимание е отделено на научно-методологичната рамка на изследването. Направена е характеристика на обекта на изследването. Анализирани са състоянието на горската индустрия в България и в

Европа.

Трета глава „Резултати от анализа на обратната логистика в горската индустрия” представя анализи за обратните потоци в Европа и в България. Изведени са особеностите на производствената логистична система в горската индустрия. Проучени са обратните потоци в горската индустрия в България на опаковките и на отпадъците. Въз основа на резултатите от анкетно проучване са изведени и са анализирани четири параметъра на обратната логистика: външната среда, общото ниво на логистиката, устойчивото развитие и иновационния потенциал. Адаптиран е статистически метод, чрез който да се прави оценка на обратната логистика. Разработен е Индекс на параметрите на производителността на обратната логистика, който е предложен за апробиране.

Дисертацията завършва с изводи и препоръки, в което са изведени установените при работата резултати и са представени насоки за бъдещи изследвания.

Всяка една от отделните глави завършва с изводи и заключение, които са естествена препратка към следваща глава и обосновка на изследванията в нея. Забелязана е техническа грешка при номерация на изводите и заключенията на отделните глави (стр. 128).

Дисертационният труд е разработен на високо научно равнище. Използвани са значими и актуални научни литературни източници и подходящ инструментариум. Отделните части на дисертацията са относително добре балансирани и са разработени задълбочено. Резултатите от проведеното изследване са представени ясно и коректно и са анализирани правилно. Целта на разработката е постигната. Успешно са изпълнени поставените задачи. Защитена е формулираната изследователска теза. Докторантката проявява умения за събиране, анализиране и интерпретиране на данни. Прави опити за критичен анализ. Умее да обобщава и да прави изводи.

IV. Оценка на научните и научно-приложните приноси

Докторантката представя шест основни приноса. Тя не ги разграничава на научни, научно-приложни, приложни. Приемам приносите, тъй като за тях могат да бъдат намери доказателства в изложението на дисертацията. Докторантката апробира методика за оценка на производителността на обратната логистика въз основа на изследваните от нея параметри. Приемам, че успява да защити докторската теза, че „обратната логистика е една от основните съвременни възможности за ограничаване на негативните последици – екологични, социални и икономически, от човешката дейност и спомага за осигуряване на баланс в триадата човек–природа–общество“.

Приемам за доказани формулираните хипотези. Частично със съгласен, че е направен обстоен преглед и критичен анализ на основните теоретични източници.

V. Публикации, свързани с дисертационния труд

Докторантката изпълнява изискването да популяризира резултатите от проведените изследвания по дисертацията като представя списък с пет публикации, от които една самостоятелна. Българските изданията, в които са публикувани резултатите, са включени в Националния референтен списък на съвременни български научни издания с научно рецензиране. Публикациите са в научни списания, индексирани във вторични бази данни, а две са публикации в издания от международни конференции, проведени в България. Броят на публикациите и участието на докторантката в тях изпълняват националните минимални критерии за придобиване на образователната и научна степен „доктор”. Съдържанието на публикациите представя съществени и значими резултати от изследванията, което не поражда съмнения относно авторството на дисертационния труд.

VI. Оценка на автореферата

Авторефератът отразява структурата и съдържанието на дисертацията. Разработен е съгласно изисквания и представя най-съществените резултати, анализи, констатации, изводи и препоръки, резултат от изпълнението на задачите по дисертацията. На места са забелязани технически и правописни грешки и са дадени препоръки за коригирането им преди отпечатването му.

VII. Критични бележки, въпроси и препоръки

Интерес при защитата на дисертацията представлява въпроса до каква степен изследването на параметрите на системата за обратна логистика в предприятия от горската индустрия и предложената методика могат да бъдат автоматизирани.

Забелязани са правописни, стилистични и технически грешки в текста на дисертацията. Част от фигурите имат нужда от подобряване (напр. фиг. 17, 18, 19 и други) не става ясно на читателя какво отразяват линиите в точки. Изводите и препоръки биха звучали още по-убедително, ако при анализите във втора и в трета глава беше приложен по-разнообразен статистически инструментариум за анализ.

Препоръчвам на докторантката да задълбочи и по-ясно и по-категорично да представя мнението си при анализиране на литературни източници.

VIII. Заключение

Считам, че представеният дисертационен труд на тема „Изследване параметрите на система за обратна логистика в предприятия от горската индустрия“, разработен от Адриана Андреева Стрекаловска-Гъркова, е в професионално направление 3.7 „Администрация и управление“, научната специалност е „Икономика и управление (горско стопанство и горска индустрия)“, в област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“.

Докторантката е осъществила собствено научно изследване, получила е оригинални научни факти, които са ѝ позволили да направи аргументирани анализи и обобщения. Дисертацията е изградена по възприетите правила, с рационална и логична концептуална рамка – формулиран е икономически проблем, определени са обект, предмет, цел, задачи и теза, които обуславят научното изследване и предполагат получаването на надеждни резултати, на основата на които се направени анализи, обобщения и препоръки. В този смисъл изследването е цялостно и завършено. Докторантката представя декларация за авторство на дисертационния труд.

Оценявам положително дисертационния труд на тема „Изследване параметрите на система за обратна логистика в предприятия от горската индустрия“. Дисертацията отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, на правилника за неговото прилагане и на специфичните изисквания на Лесотехническия университет, София.

Това ми дава основание с пълна убеденост да предложа на членовете на научното жури да присъдят на редовен докторант Адриана Андреева Стрекаловска-Гъркова образователната и научна степен „доктор“ по докторска програма „Организация и управление на производството (горско стопанство и горска индустрия)“, професионално направление 3.7 Администрация и управление“, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки.

София, 07 май 2025 г.

Подпис:

(доц